

**VLAAMSE
ARDENNEN**
REGIONAAL
LANDSCHAP

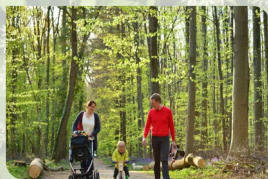
Natuurlijk samen

Bleudeal p. 3

Vlaamse Ardennendag p. 6

Uit tips p. 15

LANDSCHAPSKRANT

april 2024

Beste inwoner van de Vlaamse Ardennen,

Dat de voorbije periode nat was is een understatement. Een helder plan om met al dat water om te gaan is essentieel om onze omgeving in de toekomst voor te bereiden op wateroverlast én op langdurige droogteperiodes.

De Blue Deal, gelanceerd in de zomer van 2020, wil hier een antwoord op bieden. De Regionale Landschappen, bijna gebiedsdekkend in Vlaanderen, zijn hierin een belangrijke schakel. In elk Regionaal Landschap ging een Blue Deal coördinator van start. Die Blue Deal coördinator brengt eigenaars, gebruikers, beheerders en overheden samen om ideeën te bespreken en op elkaar af te stemmen.

Dit moet leiden tot concrete realisaties op het terrein die resulteren in minder verharding, meer vernatting op plaatsen die hiervoor geschikt zijn en maximaal circulair watergebruik.

Voel je je aangesproken en heb je ideeën voor projecten in de Vlaamse Ardennen? Neem dan zeker contact op met Wannes De Crop, Blue Deal coördinator bij het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen. Hij bekijkt samen met jou de mogelijkheden.

Koen Roman voorzitter
Walter Roggeman ondervoorzitter

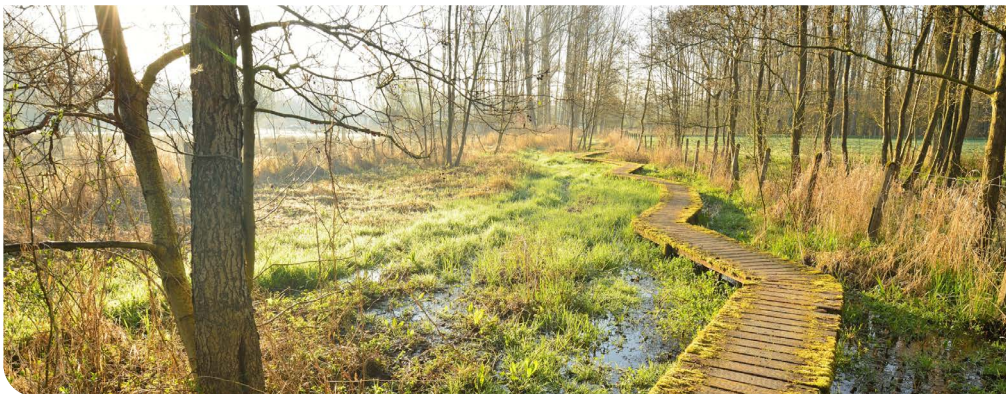

REGIONALE LANDSCHAPPEN HELPEN MEE BLUE DEAL REALISEREN

Vanaf januari 2024 versterken de regionale landschappen de Vlaamse overheid in het buitengebied. In elk regionaal landschap in Vlaanderen is een Blue Deal-coördinator actief. Voor Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen is dat Wannes De Crop.

Als Blue Deal-coördinator zet hij zich in om lokale projecten rond de ontwikkeling van sponslandschappen enerzijds en ontharding anderzijds in een stroomversnelling te brengen. Dit doet hij door complementair aan, en in nauwe samenwerking met opdrachtgevers en partners in het buitengebied nieuwe gebiedscoalities op te zetten, gebiedsvisies op te maken en terreinrealisaties uit te voeren.

Met hun 'valleibrede' blik werken de regionale landschappen aan projecten die het landschap veerkrachtiger maken in een veranderend klimaat met waterschaarste en -overlast. Met 18 Regionale Landschappen zijn we quasi gebiedsdekkend in Vlaanderen. De 18 Blue Deal-coördinatoren werken op maat van de streek en over gemeentegrenzen heen. Een valleibrede aanpak van bron tot monding is essentieel. "De Blue Deal-coördinator ontzorgt eigenaars, landgebruikers en -beheerders op de weg naar een terreinrealisatie door projectmiddelen te zoeken, vergunningen aan te vragen en aanbestedingen op te volgen. Daarnaast zetten de Blue Deal-coördinatoren zich in voor sensibilisering over het belang van integraal waterbeheer vanuit een vallei brede aanpak en intersectorale samenwerking." zegt Bas Van der Veken, voorzitter Vlaams Overleg Regionale Landschappen.

“Dit project is een voorbeeld van samenwerking om in Vlaanderen meer natte natuur te creëren en zo Vlaanderen klimaatrobuuster te maken. Vanuit de Vlaamse overheid slaan de Vlaamse Milieu-maatschappij, de Vlaamse Landmaatschappij en het Agentschap voor Natuur en Bos de handen in elkaar met de Regionale Landschappen.

Die Regionale Landschappen spelen lokaal een sleutelrol voor de realisatie van onze Blue Deal-doelstellingen. Samen vormen we een bijzonder stevige coalitie die meer ruimte maakt voor water én waardevolle natuur.” vult Goedele Van der Spiegel, Administrateur-generaal van Natuur en Bos aan.

Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir: “De recente overstromingen hebben nog maar eens aangetoond dat Vlaanderen nog steeds te weinig voorbereid is op de gevolgen van de klimaatverandering: droogte en wateroverlast. Met de Blue Deal zijn we die tanker aan het keren, maar we moeten nu echt alle zeilen bijzetten. Daarom zullen nu ook de Regionale Landschappen, die letterlijk met hun boten in het water staan, met al hun kennis en ervaring volop mee Vlaanderen klimaatbestendig maken via valleibrede plannen.”

Meer weten?

Neem een kijkje op

www.regionalelandschappen.be/themas/water

WORD NATUURGIDS

CURSUS NATUURGIDS IN HERZELE

De natuur zit vol verhalen, klaar om verteld te worden. Ben je benieuwd naar wat er allemaal leeft bij jou in de buurt? En wil je ook anderen warm maken voor de natuur? Dan heb je alles in huis om een geweldige natuurgids te worden. In de cursus Natuurgids ontdek je hoe dieren, planten en landschappen samenleven en je krijgt een stevige basis rond ecologie en natuurbeheer.

Tijdens de methodieklessen leer je hoe je een boeiende wandeling uitstippelt en groepen gidst. Daarnaast ga je regelmatig op excursie met ervaren gidsen en bezoek je natuurgebieden in Herzele en de ruime omgeving.

De cursus loopt van 19 september 2024 tot 19 juni 2025 (niet tijdens de schoolvakanties) met om de veertien dagen een activiteit, telkens op donderdag. Zo leer je de natuur in ieder seizoen kennen. Na je eindopdracht ontvang je het getuigschrift van Natuurgids. De cursus is intensief en vereist een zeker niveau van engagement, maar je wordt beloond met een verrijkende nieuwe hobby en kennis voor het leven. Interesse? Meld je vrijblijvend aan bij griet.dewitte@rlva.be. Zij bezorgt je meer info van zodra beschikbaar.

WELKOM OP DE VLAAMSE ARDENNENDAG

De Vlaamse Ardennendag is hét topevent waarop alle natuur- en milieuverenigingen uit de wijde regio Vlaamse Ardennen naar buiten komen. Dit jaar vindt de Vlaamse Ardennendag plaats op zaterdag 13 en zondag 14 april 2024 met afspraak in en rond de kerk van Zegelsem in Brakel. Midden april is doelbewust gekozen: het is het topmoment van de voorjaarsbloeiers en de Vlaamse Ardennen zijn op z'n mooist!

Het nieuwe Landschapspark Vlaamse Ardennen krijgt een zeer prominente plaats. Het landschapspark komt op zaterdag kort aan bod als inleiding op de film *Onze Natuur*. Op zondag wordt een ruime infostand voorzien in de kerk van Zegelsem. De initiatiefnemers van het landschapspark zullen met plezier alle vragen beantwoorden.

Lekker eten, drinken en genieten van lokale bier-tjes mag natuurlijk niet ontbreken op een feest als dit. Daarnaast zijn er doorlopend workshops en demonstraties, zoals maaien met de zeis, schapen drijven met honden, bushcraft, nestkasten maken,... Als klap op de vuurpijl vertrekken er doorlopend, om het half uur, in kleine groepen geleide wandelingen naar het nabijgelegen Faunahuis voor rondleiding "natuurinclusief bouwen".

Een aanrader is ook de fietszoektocht *Knarren & Kuitenbijters*, of ook wel 'de K-route'. Want veel kenmerkende landschapselementen van de Vlaamse Ardennen beginnen met een K. Toeval of niet? Je gaat op zoek naar oude knarren (erfgoedbomen) en kuitbijters (hellingen en kasseien). Een echte tocht voor 'kurieuzeneuzen' over een stevig parcours door Zwalm, Horebeke

en Zegelsem. Je fietst over steile hellingen zoals Leberg, Arme Kleie en Molenberg, en beroemde kasseistroken waaronder Haaghoek en Molenberg en enkele mooie kleinere wegjes. Vertrekken kan doorlopend van aan de infostand van RLVA. Je ontvangt er de vragenlijst en de kaart op papier. Je kan de route ook op voorhand downloaden via www.rlva.be. Via de erfgoedapp (te downloaden via de appstore) kan je dan de volledige route en alle stops op je GSM volgen.

Voor sommige activiteiten dient vooraf ingeschre-

ven te worden en is het aantal plaatsen beperkt. Alle info hierover vind je op www.vlaamsearden-nendag.be.

De Vlaamse Ardennendag is een organisatie van Natuurpunt en het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen.

ONTMOET ONS HOUTIG ERFGOED

GETUIGEN UIT HET VERLEDEN

Soms zijn ze wat getekend door de tand des tijds en zullen ze geen schoonheidswedstrijden meer winnen. Vaak bescheiden, evenwel inherent aanwezig in het landschap. Het maakt ze des te sympathieker: de oude bomen, hagen of houtkanten die als levend erfgoed behouden zijn gebleven in de Vlaamse Ardennen. Bijzonder zijn ze zeker.

Grensbomen, fetisjbomen, veekeringshagen, gerechtsbomen, gelegde hagen, hakhoutstoven... Houtig erfgoed vind je in vele hoedanigheden en karakters. Vaak zijn de plekken waar ze te vinden zijn gelinkt aan lokale sagen, verhalen of gebruiken. Ze vertellen iets over de geschiedenis van een gebied, het landgebruik en de evolutie van het landschap door de tijd heen. Het zijn levende, stille getuigen van een historisch-cultureel landschap, gevormd door menselijke activiteiten, ecologische en economische veranderingen.

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling
Europa investeert
in zijn platteland

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

provincie
Oost-Vlaanderen

BEHOUT HET VERLEDEN

Het in kaart brengen van dit erfgoed is essentieel om het voortbestaan ervan te ondersteunen. In 2022 werd het PDPO-project 'BehouT het Verleden – relaas van levend erfgoed' goedgekeurd. Met deze financiële middelen kan er gedurende twee jaar (2023-2024) volop worden ingezet op de inventarisatie en het herstel van houtig erfgoed in de Vlaamse Ardennen. Negen gemeenten hebben hun schouders mee onder dit project gezet: Zwalm, Gavere, Zottegem, Sint-Lievens-Houtem, Herzele, Geraardsbergen, Maarkedal, Ronse en Wortegem-Petegem.

Omdat het minstens even belangrijk is om het draagvlak voor houtig erfgoed te vergroten en kennis hierover door te geven, inventariseren we samen met de gemeentes en vrijwilligers uit heel de Vlaamse Ardennen.

Na de oproep voor deelnemers in het voorjaar van 2023, gingen we met een dertigtal vrijwilligers van start. Nu al resulteerde dit in heel fijne ontdekkingen, soms vlakbij huis.

KOORTSBOOM IN WORTEGEM-PETEGEM

Bij de Onze-Lieve-Vrouw-ten-Doornkapel in Moregem staan enkele op stam gezette meidoornboompjes waar lintjes in hangen. Sinds de 17e eeuw is het een bedevaartsoord waar men naartoe trekt om genezing van koorts te verkrijgen. Dit deed men door linten en stof van de zieke in een boom te hangen. Tot op vandaag is dit voor-Christelijke gebruik levend. Een bijzondere én beschermde plek, waar we in het kader van het project een inspectie naar de gezondheidstoestand van de bomen hebben uitgevoerd.

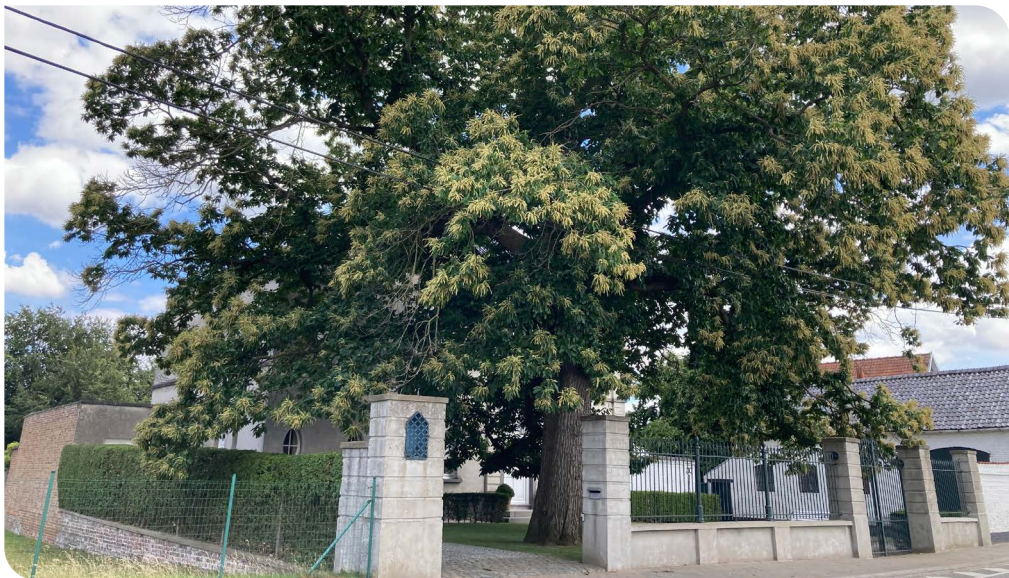

OOK INTERESSE OM MEE TE HELPEN?

Ken je een boom, struik, haag of houtkant met een bijzonder erfgoedverhaal of die aangeplant is om een specifieke reden, gebruik,...?

Stuur gerust een berichtje naar annelies.schepens@rlva.be (locatie en een goede foto is altijd handig). Wie weet kan jij zo nog een toevoeging doen aan onze inventaris!

BOOMVERZORGING

Vanuit het Regionaal Landschap bieden we ook ondersteuning en advies aan eigenaars van houtig erfgoed. Zo zijn er subsidies mogelijk voor onder meer herstelsnoei bij oude hoogstamboomgaarden, standplaatsverbetering, heraanplant, kroonverankering, boomveiligheidscontrole,... Deze werken doen we samen met gespecialiseerde boomverzorgers uit de streek. Meer info of een aanvraag indienen kan via landschapsloket@rlva.be.

ACTIVITEITEN

Dit jaar worden er in elke deelnemende gemeente activiteiten georganiseerd om het houtig erfgoed extra in de kijker te zetten.

Hou onze website en sociale media zeker in de gaten! Op 14 april gaan we van start op de Vlaamse Ardennendag met de fietstocht 'Knarren en Kuitenbijters', die je onder andere langs het houtig erfgoed in Zwalm brengt.

Op de terugweg fiets je ook door Korsele. Ga vooral even langs bij de prachtige 200-jarige beuk op het Protestants kerkhof. Een monument van een boom! (meer info over de Vlaamse Ardennendag op pagina 6).

NATUUR IN JE BUURT? WE WERKEN ER AAN!

Als Regionaal Landschap zetten we overal in ons werkingsgebied in op kleine en grotere projecten die zorgen voor een groenere en aangename leefomgeving. We zetten er graag enkele in de kijker, van projecten in opstartfase tot bijna afgewerkte realisaties.

ZWALM: EEN SPOORPARK VOOR SINT-DENIJS-BOEKEL

De vergunning voor het aanleggen van een spoorpark in Sint-Denijs-Boekel is eindelijk goedgekeurd, en de voorbereidingen voor de langverwachte transformatie zijn in volle gang. De aannemers zijn aangeschreven en de werken gaan binnenkort van start. In het voorjaar en zomer van 2024 wordt de ongebruikte zone langs het spoor aan het station in Sint-Denijs-Boekel omgevormd tot een sereen parkje.

Dit groene toevluchtsoord biedt niet alleen een plek om te rusten, maar ook de mogelijkheid om te genieten van de nieuwe aanplantingen. Bovendien wordt er een hondenweide toegevoegd, waardoor er extra speelruimte ontstaat voor onze trouwe viervoeters. We streven ernaar dat de werken tegen het najaar van 2024 voltooid zullen zijn, en kijken uit naar de verrijking van deze prachtige gemeenschapsruimte.

In samenwerking met de gemeente Zwalm, Hogent en Provincie Oost-Vlaanderen

SINT-LIEVENS-HOUTEM: EEN BELEVINGSTUIN VOOR WZC TER KIMME

Aan het woonzorgcentrum Ter Kimme in Sint-Lievens-Houtem zorgen we voor een prachtige belevingstuin. De tuin zal vooral dienen als een bijzondere plek voor de bewoners en de kinderen van het VBS Sint-Lievensinstituut, maar wordt ook opengesteld voor het publiek zodat iedereen er van kan genieten. De tuin wordt verrijkt met tal van groene en waterrijke elementen, waardoor zowel jong als oud er zich thuis voelen, ongeacht het weer. Blikvangers worden onder andere plukfruit, moestuinbakken en opgaand groen wat de tuinerfaring vergroot. Er zijn ook voldoende rustplekken voorzien, zodat iedereen de tuin op eigen tempo kan beleven. Momenteel zitten we in de afrondingsfase van het ontwerpdocument. We mikken er op dat de werken in 2025 van start zullen gaan.

Daarna is het uitkijken naar de officiële opening. In samenwerking met de gemeente Sint-Lievens-Houtem, woonzorgcentrum Ter Kimme, Goodplanet, VBS Sint-Lievensinstituut.

DENDERLEEUV: EEN GASTVRIJE SCHOOLOMGEVING VOOR GO-ATHENEUM

Ook in Denderleeuw gaan we aan de slag met een nieuw inrichtingsproject. Nu Denderleeuw ook toegetreden is tot het regionaal landschap kunnen we ook daar zorgen voor meer natuur in de buurt. Vanuit de schoolgemeenschap van het Go-Atheneum in Denderleeuw kregen we het verzoek om de schoolomgeving om te vormen tot een natuurlijke en gastvrije ruimte. De school streeft vooral naar een natuurlijke aanpak om de schoolomgeving aangenamer en veiliger te maken voor jong en oud.

We zijn enthousiast aan de slag gegaan en hebben samen met de school een dossier opgesteld en ingediend voor het project 'Natuur in je School'. In januari 2024 kregen we het goeie nieuws dat de subsidie is toegekend. De komende maanden maken we tijd voor participatie, ontwerpwerk en gesprekken met alle betrokken partijen om het volledige dossier af te ronden. We hopen tegen 2025 een definitief masterplan te hebben dat vervolgens in fasen kan worden uitgevoerd.

LIERDE:

EEN GROENE MAKE-OVER VOOR DE KWAADSTRAAT.

Geweldig nieuws uit Lierde! De make-over van het pleintje in de Kwaadstraat zit in de laatste rechte lijn richting eindstreep. De vroegere asfaltvlakte heeft nu een groen kleedje gekregen en ziet er mooier uit dan ooit tevoren. Het regenwater dat vroeger ongebruikt rechtstreeks de riool instroomde, wordt nu opgevangen in wadi's die zorgen voor de volledige ontwatering van het plein.

De wadi's hebben afgelopen winter hun nut al bewezen en heel wat regenwater verwerkt.

Enkele maanden geleden staken we samen met de buurtbewoners de handen uit de mouwen en werden de laatste planten in de grond gestopt op het plein.

Nu resten er nog enkele kleine afwerkingen en dan is het plein helemaal klaar, net op tijd voor het komende groeiseizoen. In juni ben je welkom op de feestelijke opening om het eindresultaat te bewonderen.

In samenwerking met de gemeente Lierde en Avansa Vlaamse Ardennen

13 EN 14 APRIL: VLAAMSE ARDENNENDAG

Hét topevent waarop alle natuur- en milieuverenigingen uit de wijde regio Vlaamse Ardennen naar buiten komen. Dit jaar vindt de Vlaamse Ardenndag plaats in en rond de kerk van Zegelsem in Brakel. Meer op pagina 6 van deze landschapskrant.

21 APRIL: ERFGOEDDAG: THUIS

De Erfgoeddag, een jaarlijks initiatief waarbij de erfgoedsector zich van zijn allerbeste kant laat zien draait dit jaar rond het thema 'Thuis'. Een dag vol gevoelens, wetenswaardigheden, zintuiglijke ervaringen, ontdekkingen en vragen over uw nabije buurt, verbondenheid, migratie, reizen en nog veel, veel meer! Een overzicht van de activiteiten vind je op www.erfgoeddag.be

25 MEI: KLIMAATMARKT SINT-LIEVENS-HOUTEM

Organisatie 9520 Klimaat. Animatie voor groot en klein, muziek en theater, korte keten, tips voor een duurzamer leven en duurzaam renoveren, workshops en veel meer. Je komt er ook het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen tegen bij de

infostands. Afspraak van 13u tot 18u, Eiland 2 in Sint-Lievens-Houtem. Meer info: www.facebook.com/9520KLIMAAT.

26 MEI: LANDSCHAPSFEESTJE RODELAND IN GAVERE

Klaar voor een heerlijke namiddag in Vurste? Ontdekken en genieten op het kasteeldomein van Borgwal met infostandjes en workshops, een korte wandeling in Vurste met interessante én leuke stops of een fietstocht langs het houtig erfgoed van Gavere? Het kan allemaal! Van 13u tot 18u, Ebergiste - Borgwal, Leenstraat 31, Gavere. Meer info: www.rodeland.be.

2 JUNI: GEZINSFEEST IN DE KAAIHOEVE

Het jaarlijks gezinsfeest van PNEC De Kaaihoeve in Zwalm, met tal van workshops rond natuur en milieu. Dit jaar met speciale aandacht voor bijen. Gratis deelname, iedereen welkom! Meer info via <http://tinyurl.com/ye3sya8d>

Meer activiteiten rond natuur en milieu in de Vlaamse Ardennen vind je op www.uitinvlaanderen.be

COLOFON

Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen vzw
Veemarkt 27, 9600 Ronse
T 055 207265 - F 055 206187
INFO@RLVA.BE - WWW.RLVA.BE

Foto's: Vilda Lars Soerink (cover, p1 poel, p2mees, p6 bak, p12 blad), Vilda Yves Adams (p1 gezin, p3 knuppelpad, p3 luchtfoto), Vilda Jeroen Mentens (p2 wandelaars, p3 wachtbekken, p3 dijk, p16), Vilda Rollin Verlinde (p12 boom), Jan Francois (p1 groep, p6 groep), Anne Van Kelst (p8 tamme kastanje), Gert Arijns (p12), overige foto's: RLVA

rekeningnummer: BE23 0012 2912 5291

V.U.: Koen Roman

Opmaak en druk: Botteldoorn Graphics - Maarkedal

Oplage: 3000 ex.

L **1**
VLAAMSE
ARDENNEN
 REGIONAAL
 LANDSCHAP

WWW.RLVA.BE

 provincie
Oost-Vlaanderen

Vlaanderen
 is natuur

L **1**
 REGIONALE
 LANDSCHAPPEN

Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen is 1 van de 16 Regionale Landschappen in Vlaanderen: www.regionalelandschappen.be

Regionaal landschap Vlaamse Ardennen werkt met subsidies van de Provincie Oost-Vlaanderen, Europa, de gemeenten Brakel, Denderleeuw, Erpe-Mere, Gavere, Geraardsbergen, Haaltert, Herzele, Horebeke, Kluisbergen, Kruisem, Lierde, Maarkedal, Oosterzele, Oudenaarde, Ronse, Sint-Lievens-Houtem, Wortegem-Petegem, Zottegem en Zwalm.

Denderleeuw
 Vertrouwd schakel

Erpe-Mere
 partnerschap verbonden

Geraardsbergen

kluis
 bergen

Gemeente
Oosterzele

Stad
 Oudenaarde

